

ne-li lacinější, neboť jinak by to nemělo zase pro žalovanou firmu smyslu, vždyť žalobci nemohli se o ní domnívat, že by jako obchodnice chtěla dodati zboží dražší a pracovati po případě s prodělkem. Strany byly však ve svém společném očekávání zklamány; již to by samo o sobě stačilo, aby se smlouva za rozvázanou považovala, když by se mohlo říci, že společná pohnutka jejich byla »výslovně« t. j. zřetelně (třeba mlčky) za podmínku položena (§ 901 obč. zák.) a to by se vskutku dalo říci, když právě k vůli tomu novou smlouvu učinily. Ale nehledě k tomu, nelze za tak radikálně změněných poměrů splnění smlouvy vymáhati. Všecky právní předpisy musejí vykládány býti srovnale s obecným lidským cítěním, t. zv. právním citem, či zkrátka mravním řádem, na němž právní řád spoléhá. Ale tomu příčí se ukládati straně oběti, jichž se při smlouvě nadíti nemohla, nemohou tedy ani žalobci v daném případě je vyžadovati. Právní základ tohoto řešení podává § 7 ve spojení s § 1389 obč. zák., s jehož případem má daný případ plnou příbuznost. Konečně i s hlediska zásady § 1447 obč. zák. došlo by se zde k stejnému výsledku, když vysvědčeno jest, že obchod žalované jest jen skrovného rozsahu a splnění zažalovaného nároku bylo by způsobilé přivoditi jeho rozvrat.

Čís. 1236.

Vlastník nemá povinnosti k nutnému ohrazení pozemku dle § 858 odst. 2 obč. zák., zboural-li soused úmyslně svou zeď, jež dosud pozemky dělila.

(Rozh. ze dne 12. října 1921, Rv I 523/21.)

Vedle vily žalující strany, ohražené zdí, postavila si po pravé straně vilu žalovaná. V roce 1920 vybourala žalobkyně část zdi, dělící obě prostory jednak potřebujíc cihel, jednak chtějíc předejiti vydržení služebnosti žalovanou, jež si přistavila ku sporné zdi chlívký. Vybouraný otvor ve zdi uzavřela žalovaná prozatimně proutím. Žalobu, by žalovaná byla uznána povinnou postaviti zeď, procesní soud první stolice zamítl. **Důvody:** Jest jisto, že ustanovení § 858 obč. zák. platí i pro zeď, ohražující zahrady při domě žalobkyně i žalované, rovněž jest jisto, že výhradním vlastníkem zdi (tedy i držitelem) jest žalobkyně, jí dle první věty § 858 obč. zák. náležela by povinnost udržovati zeď v dobrém stavu, »kdyby bylo nutno z otvoru pro souseda obávati se škody«; soused jest žalovaná, ta však netvrdí nebezpečí škody a nežaluje; žádati na ní, by mezeru zahradila, nelze; nelze to žádati za tohoto stavu ani na žalobkyni, ustanovení první věty § 858 obč. zák. tomu odporuje. Žaloba patrně opírá nárok svůj o druhou větu § 858 obč. zák., ale ustanovení to jest podpůrné a má místo jen tehdy, když mezi sousedy nebylo vůbec shody a jiného dohodnutí nebylo lze docíliti, avšak, jak zjištěno, zeď, oddělující sousedy, tu jest a ta náleží žalobkyni, prostora obou vlastnic byla uzavřena, a teprve v září 1921 žalobkyně úmyslně zeď zbourala v délce 6 m; příčiny k bourání neměla; žalobkyně tvrdí, že otvorem tím běhá pes žalované do její zahrady, že pes jest zlý; okolnost ta prokázána není, jmenovitě proto, že mezeru jest od zahrady žalované prutem zahrazena, takže jest pochybné, že by pes mohl proběhnouti, a, i kdyby pravdou bylo, že pes může poškoditi někoho, žalobkyně sama toto nebezpečí

způsobila, zbouravši část své ohradní zdi; proti ustanovení § 858 obč. zák. jinaké nebezpečí než od psa pocházející žalobkyně netvrdí, povinnost udržovati zeď v dobrém stavu náleží žalobkyni. O d v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Z obsahu § 858 obč. zák. nelze usuzovati, že by slova »výlučný držitel« v první větě a »každý vlastník« v druhé větě užito bylo k tomu účelu, by vyzdvižen byl rozdíl mezi »držitelem« a »vlastníkem« co do povinnosti ohražovací. Spíše jest za to míti, že slovy »výlučný držitel« má býti vyjádřeno, že zeď není společná sousedům, nýbrž že patří jedné straně ať již jako držitelce či jako vlastníci. Nelze též seznati, proč by držitel nemovitosti měl míti v příčině zdi jiné závazky než vlastník. Žalobkyně nemůže tedy z oné různosti výrazů ničeho pro sebe vyvoditi. V této rozepři jde o užití druhé věty § 858 obč. zák. Žalobkyně dala zbořiti část své zdi, poněvadž potřebovala cihel a aby zabránila vydržení služebnosti stranou žalovanou z přistavění chlívků ku zdi. Tím teprve nastal případ, jenž by dle druhé věty § 858 obč. zák. posuzován býti mohl. I když žalobkyně není povinna zeď svou znovu zřídit (prvá věta § 858), nemá nároku, by žalovaná místo oné zúmyslně zbořené zdi jinců vhodnou ohradu zřídila. Neboť dle druhé věty jest vlastník povinen pečovati o »nutné uzavření« svého prostoru. Tuto nutnost přivodila však žalobkyně svým jednáním zúmyslně a nebylo by spravedlivě, aby žalovaná nucena byla učiniti opatření, jehož s její strany až do zbourání zdi třeba nebylo a se kterým zajisté též nepočítala.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání napadá rozsudek odvolacího soudu z důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s., shledávajíc nesprávné právní posouzení sporného případu v tom, že odvolací soud upřel žalobkyni nárok, požadovati, aby žalovaná zřídila jinou vhodnou ohradu na místě pobořené částky zdi, dělicí zahrady vii. Nejvyšší soud sdílí však náhled odvolacího soudu, že vlastník je dle § 858 II. věta obč. zák. povinen pečovati pouze o nutné ohrazení svého prostoru a že v tomto případě, přivodila-li takovou nutnost žalobkyně sama zúmyslným svým, dobrým mravům se příčícím jednáním, ve zjevném úmyslu, aby škodu druhé straně způsobila, musí, byť i tak učinila u výkonu svého práva, vlastní zeď bourati, nésti důsledky svého jednání sama, neboť nebyla oprávněna, aby své právo (zeď bourati) vykonala k takovému účelu. § 1305 obč. zák. připouští totiž, aby každý vykonával své právo v mezích zákonem stanovených, při čemž výslovně poukazuje na ustanovení § 1295 odstavec druhý obč. zák., kdež se zapovídá výkon práva, pokud se děje jen k tomu cíli, aby někdo jiný byl poškozen neb chikanován. Že pak sbourání zdi v tomto případě se stalo v tomto, dobrým mravům se příčícím úmyslu, aby žalovaná byla poškozena o náklady, spojené s vystavěním náhradní ohrady, jest zjevně ze zjištění nižších soudů a ze spisů sporných. Žalobkyně nebyla oprávněna zeď na škodu žalované sbouriti a nemůže proto od ní žádati vystavění nové zdi, neb jinaké zahrazení zdi zbořené.